

Sygnatura akt: V GC 993/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 11 września 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Robert Roliński

Protokolant: Paulina Frelicka

po rozpoznaniu w dniu 11. 09. 2017r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa: **K. B.**

H. B.

przeciwko: **A. P.**

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Kaliszu w dniu 01.02.2017r. w sprawie V GNc 4773/16 w części dotyczącej zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 18 289,12 zł od dnia 27.04.2016r do dnia 03.01.2017r.
2. w pozostałej części nakaz zapłaty uchyla i umarza postępowanie w tym zakresie;
3. zasądza od pozwanej **A. P.** na rzecz powódek solidarnie **K. B. i H. B.** kwotę 3 846 zł (trzy tysiące osiemset czterdzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3 617zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 02 grudnia 2016 roku powódki K. B. i H. B. wniosły o zasądzenie od pozwanej A. P. kwoty 18.289,12 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27.04.2016 roku do dnia zapłaty.

Ponadto wniosły o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powódek wskazał, iż pozwany dokonała w dniu 12 stycznia 2016r. zakupu od powódek towaru w postaci artykułów spożywczych. Towar został odebrany, a powódki obciążyły pozwaną fakturą VAT nr (...) na kwotę 23.586,48 zł. Pozwana zaakceptowała wystawioną fakturę bez zastrzeżeń. Po obniżeniu wartości zakupionych przez pozwaną towarów powódki wystawiły pozwanej fakturę korygującą, wobec czego do zapłaty pozostała kwota 18.289,12 zł. Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie uregulowała należności wobec powódek.

W dniu 01 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanej, aby zapłaciła solidarnie powódkom kwotę 18.289,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu.

Pozwana zaskarżyła przedmiotowy nakaz zapłaty w całości podnosząc, iż przysługuje jej prawo potrącenia wobec powódek swojej wierzytelności.

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 11 kwietnia 2017r. pełnomocnik pozwanej podniósł, iż pozwana w dniu 03 stycznia 2017r. wpłaciła na rachunek bankowy powódek kwotę 18.289,12 zł. tytułem faktury VAT nr (...). W związku z czym wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w zakresie roszczenia głównego oraz kosztów postępowania i wniósł o oddalenie powództwa w powyższym zakresie, a także zasądzenie solidarnie od powódek na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W piśmie procesowym z dnia 25 maja 2017 roku pełnomocnik powódek cofnął pozew w zakresie należności głównej tj. kwoty 18.289,12 zł. i wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w części dotyczącej żądania zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie w płatności liczonych od dnia 27.04.2016r. do dnia 03.01.2017r. oraz zasądzenie od pozwanej solidarnie na rzecz powódek kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pełnomocnik powódek podniósł, iż zaprzecza, aby pozwanej przysługiwało prawo potrącenia wierzytelności wobec powódek. Ponadto wskazał, iż jakkolwiek powódki cofnęły w części powództwo to jednakże nastąpiło to na skutek zaspokojenia należności głównej przez pozwaną dopiero po wszczęciu postępowania.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny.

Powódki oraz pozwana zawarły w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej umowę sprzedaży, której przedmiotem były artykuły spożywcze. Z tytułu zawartej umowy powódki wystawiły pozwanej w dniu 12 stycznia 2016r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 23.586,48 złotych z terminem płatności na dzień 13 stycznia 2016r. Faktura ta została podpisana. Następnie w dniu 25 kwietnia 2016r. powódki wystawiły pozwanej fakturę korygującą nr VAT (...) zmniejszającą należność pozwanej o kwotę 5.297,36 zł. oraz ustalając termin zapłaty należności do dnia 26 kwietnia 2016r.

(dowód: wydruki z (...) k. 11,12,13 akt;

faktury VAT k. 7,8 akt)

Pismem z dnia 30 września 2016 roku powódki za pośrednictwem pełnomocnika wezwały pozwaną do zapłaty kwoty 18.289,12 złotych w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania na wskazany rachunek bankowy.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 9 akt;

potwierdzenie nadania listem poleconym k. 10 akt)

W dniu 03 stycznia 2017r. pozwana wpłaciła na rachunek powódek kwotę 18.289,12 zł.

(dowód: przelew z rachunku k. 36 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów. Dokumenty te, w ocenie Sądu nie budzą wątpliwości co do ich rzetelności i zgodności z treścią łączącego strony stosunku prawnego.

Sąd zważył, co następuje.

Na gruncie przedmiotowej sprawy bezspornym jest, że w dniu 03 stycznia 2017r., a zatem po wytoczeniu powództwa pozwana zapłaciła powódką należność główną z uchybieniem wskazanego na fakturze korygującej terminowi płatności. Należy w tym miejscu podkreślić, że pozwana dokonując spłaty należności głównej dokonała uznania niewłaściwego długu wobec powódek, a zatem w ten sposób przyznała fakt, iż jest dłużnikiem z tytułu umowy sprzedaży. Uznanie niewłaściwe polega na tym, że dłużnik nie składa wprawdzie wyraźnego oświadczenia o uznaniu

roszczenia, lecz na podstawie objawów jego zachowania kontrahent może zasadnie przyjmować, że dłużnik ma świadomość ciążącego na nim zobowiązania i ma zamiar dobrowolnego spełnienia świadczenia. (por. P. Machnikowski (w:) Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, t. I, s. 428; M. Pyziak-Szafnicka Przerwanie biegu przedawnienia przez uznanie, Rejent 1993, nr 9, s. 34, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2005 r., I CK 580/04, Lex nr 301787).

Wobec faktu ograniczenia powództwa przez powódkę w zakresie należności głównej i odsetek liczonych od dnia faktycznej zapłaty przez pozwaną należności głównej, spór pomiędzy stronami w istocie sprowadził się do ustalenia, czy powódkom przysługuje uprawnienie do domagania się odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od dnia 27.04.2016r. do dnia 03.01.2017r. a więc czy ich powództwo w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

Skoro, co nie budzi wątpliwości strony łączyła umowa sprzedaży to po wykonaniu obowiązku przez powódki związanego z wydaniem przedmiotu sprzedaży pozwana zobowiązana była uiścić za zakupiony towar cenę w odroczonej terminie płatności wskazanym w fakturze VAT nr (...), gdzie ustalono, że w przypadku zwłoki w zapłacie zostaną naliczone odsetki. Pozwana w dniu 03 stycznia 2017r. wpłaciła kwotę 18.289,12 zł. na poczet należności głównej objętej fakturą VAT nr (...), przy czym mając na uwadze wskazany na fakturze VAT nr (...) terminy płatności uregulowała wobec powódek należność główną po upływie terminu zapłaty.

Zatem pozwana wpłacając w/w kwotę po upływie terminu płatności dopuściła się zwłoki w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży. W związku z powyższym powódki stosownie do art. 481 k.c. i art. 476 k.c. mają prawo skutecznie domagać się zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

Roszczenie o odsetki powstaje od chwili opóźnienia i dotyczy okresu aż do momentu, gdy dłużnik spełni świadczenie pieniężne. Staje się więc wymagalne począwszy od bezskutecznego upływu terminu spełnienia świadczenia głównego, czyli z upływem pierwszego dnia od wymagalności roszczenia głównego, aż do dnia jego zapłaty. W tym miejscu należy wskazać, iż roszczenie powódek o odsetki za opóźnienie nie wygasło bowiem wpłata na poczet faktury dokonana przez pozwaną, doprowadziła do wygaśnięcia roszczenia głównego, co w konsekwencji doprowadziło do przekształcenia roszczenia o odsetki w roszczenie samodzielne i główne (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005r., sygn. akt III CZP 42/04 OSNIC 2005/9/149).

Treść przepisu art. 481 § 1 k.c. przesądza o tym, że odsetki są płatne już z chwilą bezskutecznego upływu terminu spełnienia świadczenia głównego określanego stosownie do art. 455 k.c. Ten właśnie moment należy uznać za termin ich wymagalności. Dłużnik opóźnia się więc z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym lub wynikającym z właściwości zobowiązania, a w przypadku gdy termin nie zostanie w taki sposób oznaczony, jeśli nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Odsetki za opóźnienie należą się przeto zarówno bez względu na szkodę poniesioną przez wierzyciela, jak i zawinienie okoliczności opóźnienia przez dłużnika. Z takiej treści przepisu również wynika, że świadczenie główne staje się wymagalne przede wszystkim z chwilą upływu terminu, jeśli taki został oznaczony (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1989 r., I CR 14/89, LEX nr 374465, i z dnia 13 października 1994 r., I CRN 121/94, OSNC 1995/1/21; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27 października 2010 r., I ACa 733/10, LEX nr 756715). W niniejszej sprawie strony umowy sprzedaży uzgodniły jak to wynika z faktury - terminy zapłaty. Strony oznaczyły zatem termin spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.), po upływie którego należały się wierzycielowi odsetki za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Skoro termin płatności został oznaczony na dzień na dzień 26.04.2016r., to roszczenie o odsetki za opóźnienie stało się wymagalne w dniu następnym czyli w dniu 27.04.2016r. i od tej daty, aż do spełnienia świadczenia przez pozwaną, co nastąpiło w dniu 03.01.2017r. należą się powódkom odsetki.

Z kolei odnosząc się do zarzutu pozwanej, iż rzekomo przysługuje jej wobec powódek prawo potracenia jej wierzytelności, należy wskazać, iż pozwana tej okoliczności w żaden sposób nie wykazała. Zgodnie z wynikającą z art. 6 k.c. regułą rozłożenia ciężaru dowodu pozwany powinien udowodnić okoliczności niweczące prawo na którego istnienie powołuje się powód lub uniemożliwiające jego powstanie." (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.11.1997 r. I PKN 375/97 OSNP 1998/18/537). Zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. inicjatywa dowodowa spoczywa w rękach

strony, a nie zaś Sądu i pouczenie w zakresie konkretnych dowodów nie jest obowiązkiem Sądu.” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.10.2000 r. II UKN 33/00 OSNP 2002/10/251); „Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.12.1996 r. I CKU 45/96 OSNC 1997/6-7/76).

Na stronach spoczywa więc ciężar udowodnienia wskazywanych przez siebie faktów. Ta strona, która twierdzi, że określony fakt miał miejsce obowiązana jest zgłosić dowód lub dowody wykazujące jego istnienie. Ciężar udowodnienia faktu należy zatem rozmieć z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.11.2007r., II CSK 239/07, niepubl.).

Zatem należy uznać, że powyższe twierdzenie pozwanej jest gołosłowne, niezasadne i stanowi efekt przyjętej przez pozwaną linii obrony.

Zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Z uwagi na fakt, iż pełnomocnik powódki cofnął częściowo pozew z uwagi na dokonaną wpłatę przez pozwaną, Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Kaliszu w dniu 01 lutego 2017 roku, w sprawie V GNc 4773/16 w części dotyczącej zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 18.289,12 zł. od dnia 27.04.2016r. do dnia 03.01.2017r., natomiast w pozostałej części nakaz zapłaty uchylił i w tym zakresie postępowanie umorzył. Tym samym Sąd orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. Przy czym należy wskazać, że jakkolwiek pełnomocnik powódek ograniczył powództwo, to pozwaną należało uznać za stronę, która przegrała proces w całości bowiem pozwana uiszczała kwotę należności głównej dopiero w toku postępowania sądowego (tak też Sąd Najwyższy w tezie postanowienia z dnia 06.11.1984r. IV CZ 196/84 LexPolonica nr 320883 - za stronę przegrywającą sprawę w rozumieniu przepisów o kosztach procesu należy także uważać pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa). Ponadto pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów k.p.c. o kosztach procesu uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.08.1979r. I CZ 92/79 *legalis* nr 21613)

Koszty postępowania po stronie powodowej w niniejszej sprawie stanowiły opłata sądowa od pozwu w kwocie 229 zł., opłata skarbową od pełnomocnictwa adwokata w kwocie 17 zł. oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódek w kwocie 3.600 zł. ustalone w oparciu o § 2 pkt. 5 w oraz § 3 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015.poz.1800).